

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЛІДЕРСТВО ТА ПАРТНЕРСТВО
В ПІДПРИЄМНИЦТВІ ТА ТОРГІВЛІ**

Каталог 3 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
ОПП Підприємництво та торгівля

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 4 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2025-2026 н.р.

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Лідерство та партнерство в підприємстві та торгівлі		
Викладач (-і)	Мацола Михайло Михайлович, доц., к.е.н., доцент завідувач кафедри менеджменту в інформаційних технологіях Ціжма Юрій Іванович, к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки		
Е-mail викладача	mykhailo.matsola@pnu.edu.ua yurii.tsizhma@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Очний, заочний		
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.		
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/		
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/ .		
2. Анотація до навчальної дисципліни			
<p>Навчальна дисципліна "Лідерство та партнерство в підприємстві та торгівлі" спрямована на формування у студентів компетенцій для ефективного управління та розвитку партнерських відносин у підприємстві та торгівлі. Курс розкриває сутність лідерства, його роль у підприємстві та торгівлі та методи формування лідерських якостей. Студенти навчатимуться розвивати принципи побудови команди, ефективних партнерських відносин та використовувати різні стратегії управління. Значна увага приділяється вивченню емоційного інтелекту та здатності приймати рішення в умовах невизначеності. Курс також охоплює питання, етики ведення підприємства та торгівлі та побудови довгострокових відносин зі стейкхолдерами.</p>			
3. Мета, завдання та цілі навчальної дисципліни			
<p>Мета навчальної дисципліни формування системи знань про можливості успішного розвитку підприємства та торгівлі шляхом формування й участі в партнерствах різних типів і різновидів задля досягнення підприємством лідерських позицій на ринку.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни: вивчення визначальних чинників набуття бізнесом лідерських позицій на ринку (в галузі); виявлення ролі лідера в забезпеченні довгострокового успіху підприємства; набуття умінь та навичок виявлення та розвинення лідерських якостей; формування у слухачів уявлення про партнерства як форму реалізації перспективних можливостей підприємства та торгівлі, що виникають в його зовнішньому середовищі з приводу набуття (та/або підтримання) конкурентних переваг.</p>			
4. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		14	
семінарські заняття		16	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
весняно-літній	076 Підприємництво та торгівля	1	вибірковий

Тематика курсу						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	семінари	самостійна робота	лекції	семінари	самостійна робота
Тема 1. Основні концепції лідерства. Теорії лідерства.	2	2	5	1	-	10
Тема 2. Джерела, види та інструменти влади. Імідж лідера.	2	2	5	1	1	10
Тема 3. Емоційний інтелект та лідерство.	2	2	10	1		10
Тема 4. Тимбілдинг і робота в командах. Створення творчої атмосфери в команді.	2	2	10	1	1	10
Тема 5. HR-менеджмент.	2	2	10	-	-	10
Тема 6. Антикризовий менеджмент та лідерство.	2	2	5	1	1	10
Тема 7. Сутність та форми ділового партнерства. Довіра як основа ділового партнерства.	2	4	5	1	1	10
Індивідуальне завдання	-	-	10	-	-	10
Усього годин	14	16	60	6	4	80

5. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-заліку, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>зараховано:</p> <p>90 – 100 – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>80 – 89 – здобувач освіти дуже добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>70 – 79 – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається кількох неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>60 – 69 – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>50 – 59 – здобувач освіти частково опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p>
-----------------------------------	---

	<p>не зараховано: 26 – 49 – здобувач освіти не опанував більшості навчального матеріалу дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. 1 – 25 здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <table border="1" data-bbox="424 387 1465 701"> <thead> <tr> <th colspan="3">Шкала оцінювання для заліку</th> </tr> <tr> <th>університетська</th> <th>національна</th> <th>шкала ЄКТС</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td rowspan="5">зараховано</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td rowspan="2">Не зараховано</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>	Шкала оцінювання для заліку			університетська	національна	шкала ЄКТС	90 – 100	зараховано	A	80-89	B	70-79	C	60-69	D	50-59	E	26-49	Не зараховано	FX	1-25	F
Шкала оцінювання для заліку																							
університетська	національна	шкала ЄКТС																					
90 – 100	зараховано	A																					
80-89		B																					
70-79		C																					
60-69		D																					
50-59		E																					
26-49	Не зараховано	FX																					
1-25		F																					
<p>Система оцінювання курсу</p>	<table border="1" data-bbox="424 741 1474 1081"> <thead> <tr> <th colspan="3">Поточне тестування та самостійна робота</th> <th rowspan="6">Сума балів з навчальної дисципліни</th> </tr> <tr> <th>Модуль 1</th> <th colspan="2">Модуль 2</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Поточний контроль</th> <th colspan="2">Самостійна робота</th> </tr> <tr> <th>Тестування</th> <th>Індивідуальна робота</th> </tr> <tr> <th>Теми 1-7</th> <th>Теми 1-7</th> <th>Теми 1-7</th> </tr> <tr> <th>60</th> <th>20</th> <th>20</th> </tr> <tr> <th colspan="3">100</th> <th>100</th> </tr> </thead> <tbody> </tbody> </table>	Поточне тестування та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни	Модуль 1	Модуль 2		Поточний контроль	Самостійна робота		Тестування	Індивідуальна робота	Теми 1-7	Теми 1-7	Теми 1-7	60	20	20	100			100
Поточне тестування та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни																				
Модуль 1	Модуль 2																						
Поточний контроль	Самостійна робота																						
	Тестування	Індивідуальна робота																					
Теми 1-7	Теми 1-7	Теми 1-7																					
60	20	20																					
100			100																				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) «Створення та управління власним брендом» Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 10 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту). Максимальна оцінка за ІЗ становить 20 балів.</p>																						
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань. В період дистанційного навчання заняття проходять за допомогою платформи Zoom та університетської системи дистанційного навчання. Критерії поточного оцінювання: «5» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання. «4» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>																						

	<p>«3» – в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> <p>«2» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати студенти під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих) та множиться на коефіцієнт 12 - переводиться у 60 бальну шкалу.</p> <p style="text-align: center;">ДОДАТКОВІ БАЛИ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ</p> <p>Доповнення усного виступу:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.</p> <p>1 бал – отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.</p> <p>Суттєві запитання до виступаючих:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.</p> <p>1 бал – отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.</p>
Самостійна робота	<p>Самостійна робота студентів:</p> <p>1. Тестування</p> <p>2. Індивідуальна робота</p> <p>Тестовий контроль: студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).</p> <p>Максимальна кількість балів за тестування становить 20 балів (20 тестів по 1 балу). Тестування проводиться в визначений період для контролю самостійної роботи.</p> <p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання (ІЗ).</p> <p>Максимальна кількість балів за ІЗ становить 20 балів.</p> <p>Контроль знань індивідуальної роботи проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання.</p>
Підсумковий семестровий контроль	<p>Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу шкалу ЄКТС.</p> <p>Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями.</p> <p>Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за два модулі:</p> <p>М 1. Поточний контроль (1-60 балів).</p> <p>М 2. Самостійна робота (1-40 балів).</p> <p>Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в</p>

університеті.

Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

В умовах online ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom або Google Meet.

Повторне складання заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (**талон №2**) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (**талон №3**) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, **відраховують** з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на **повторне вивчення навчальної дисципліни** (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

5. Політика курсу

Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання оформляється у електронному вигляді та надсилається на електронну пошту викладача або створений Google-диск.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.

Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.

6. Рекомендована література

1. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посіб. / В. І. Борзенко. – Харків: ФОП «Іванченко І.С.», 2016. – 232 с.
2. Борщ Л. В. Економічні засади та інноваційні технології формування й використання лідерського потенціалу / Л. В. Борщ // Економіка та право. – 2012. – № 12. – С. 20–28.
3. Гавкалова Н. Л., Власенко Т. А. Управління ефективністю менеджменту персоналу : монографія. Харків : ХНЕУ, 2011. 295 с.
4. Гура Т., Фурманець Б. Критерії розвитку особистості підприємця як лідера. Лідер. Еліта. Суспільство. 2019. № 2. С. 49–58.
5. Кононець М. О. Психологія лідерства: навч. посіб. / М. О. Кононець ; за заг. ред. О. В. Винославської. – Київ: КВЦ, 2020. – 252 с.
6. Красовська Г., Стадник В., Хомич Л. Мотиваційні моделі лідерства в управлінні організаційним розвитком. Modeling the development of the economic systems. 2022. № 3. С. 72–78.

7. Накісько О. В., Руденко С. В., Грідін О. В. Заробітна плата як невід’ємна складова системи мотивації праці. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. 2019. Вип. 200. С. 226–235.
8. Нестуля С. І. Емоційне лідерство – новий напрям у лідерології XXI ст. / С. І. Нестуля // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. – Сер. : Економічні науки. – 2010. – № 40. – С. 77–83.
9. Сергеева Л. М. Лідерство: навч. посіб. / Л. М. Сергеева, В. П. Кондратьєва, М. Я. Хромей ; за наук. ред. Л. М. Сергеевої. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ. 2015. – 296 с.
10. Старовойтова Г. М. Харизматичне лідерство як предмет соціально-філософського розгляду / Г. М. Старовойтова // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Сер. : Гуманітарні науки. – 2012. – № 2. – С. 84–90.
11. Чому найкращі працівники звільняються: причини й наслідки. URL: <https://buduysvoe.com/publications/chomu-naykrashchi-pracivnyky-zvilnyayutsya-prychyny-y-naslidky>.
12. Чому працівники звільняються: 6 справжніх причин та 2 кроки, щоб їх зберегти. URL: <https://kadrovik.isu.net.ua/news/515447-chomu-pratsivnyky-zvilnyayutsya-6-spravzhnikh-prychyn-ta-2-krokyshchob-yikh-zberehty>.
13. Чому мотивація не працює? 10 коротких історій з книги «Міф про мотивацію». URL: <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/bookof-the-week/291329-chomu-motivatsiya-ne-pratsyue-10-korotkih-istoriy-z-knigi-mif-pro-motivatsiyu>.
14. П’ять складових дієвого лідерства. URL: <https://www.byuro-rozvytku.com/2022/07/14/5-skladovyh-diyevogo-liderstva/>.
15. Сушик І. В., Сушик О. Г. Морально-психологічний та психоемоційний стан організації як показник якості менеджменту. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2021. № 2 (6). С. 106–120.

Завідувач кафедри менеджменту
в інформаційних технологіях

Мацола М.М.

Доцент кафедри підприємництва,
торгівлі та прикладної економіки

Ціжма Ю.І.